

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра адміністративного права

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Теорія і практика адміністративного судочинства»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Затверджено на засіданні
Вченої ради
протокол № від р.

Ректор
_____ **Анатолій Гетьман**

Харків 2021

Програма навчальної дисципліни «Теорія і практика адміністративного судочинства» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 30 с.

Розробник:

Марченко Олена Олександрівна,
кандидатка юридичних наук

Затверджено на засіданні кафедри адміністративного права
(протокол № 11 від 2 червня 2021 р.)

Завідувач кафедри - Гаращук Володимир Миколайович, доктор юридичних наук, професор

Оглав

1. Вступ.....	4
2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці).....	11
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	11
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни.....	15
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять.....	15
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти.....	15
4.3. Освітні технології та методи навчання.....	16
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни.....	18
4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	15
Додаток 1. Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни.....	22
Додаток 2. Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей.....	26
Додаток 3. Матриця зв'язків модулів навчальної дисципліни, результатів навчання та предметних компетентностей в програмі навчальної дисципліни.....	29

1. Вступ

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета – поглиблення знань про правила адміністративного судочинства; набуття здатності розв'язувати складні задачі та проблеми у сфері правовідносин, що виникають у зв'язку із здійсненням адміністративного судочинства; активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- опанування сучасних доктринальних підходів до розуміння структури адміністративного судочинства, набуття здатності характеризувати її елементи;
- дослідження актуальних проблем, які виникають під час здійснення правосуддя, та пошук способів їх подолання;
- поглиблення знань про механізм адаптації національного законодавства про адміністративне судочинство до міжнародних стандартів у сфері правосуддя;
- удосконалення навичок з підготовки проєктів документів, передбачених Кодексом адміністративного судочинства України, їх належного обґрунтування;
- вироблення здатності передбачати результати діяльності суб'єктів адміністративного судочинства з огляду на їх процесуальний статус;
- аналіз особливостей провадження в окремих категоріях адміністративних справ;
- набуття здатності системно досліджувати та тлумачити положення законодавства про адміністративне судочинство, у тому числі з урахуванням сутності та змісту юридичних категорій, використаних у текстах міжнародних договорів;
- розвинення вміння застосовувати принципи верховенства права під час здійснення адміністративного судочинства, в тому числі у ситуаціях

законодавчої невизначеності.

1.2. Статус навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми: за вибором студента.

1.3. Пререквізити: «Теорія права», «Конституційне право», «Адміністративне право», «Адміністративне судочинство», «Цивільний процес», «Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та юридична практика», «Публічне право: сучасні доктрини в судовій і правозастосовній практиці», «Правові основи публічного адміністрування», «Адміністративна процедура», «Публічна служба».

1.4. Кореквізити: «Адміністративна юрисдикція в контексті забезпечення прав людини».

1.5. –

1.6. Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти:

ПК1. Здатність системно розуміти внутрішню будову адміністративного судочинства відповідно до рівня, що відображує найпередовіші знання.

ПК2. Здатність системно досліджувати та тлумачити положення процесуального законодавства, які визначають структуру адміністративного судочинства.

ПК3. Здатність до аналізу основних тенденцій реформування структури адміністративного судочинства.

ПК4. Здатність надавати характеристику структурним елементам адміністративного судочинства.

ПК5. Розуміння стадійності здійснення адміністративного судочинства.

ПК6. Здатність виокремлювати та класифікувати стадії адміністративного судочинства, визначати їх послідовність.

ПК7. Знання та розуміння чинників, які впливають на структуру провадження в адміністративній справі.

- ПК8. Здатність до проведення порівняльного аналізу структури загального позовного та спрощеного позовного провадження.
- ПК9. Навички використовувати положення теорії адміністративного судочинства при розв'язанні практичних проблем.
- ПК10. Розуміння права на звернення до суду за захистом як невід'ємної складової права на справедливий суд, гарантованого Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р.
- ПК11. Здатність вірно визначити строк звернення до адміністративного суду з огляду на характеристики публічно-правового спору.
- ПК12. Здатність до самостійної підготовки проектів позовних заяв та правильне визначення порядку їх подання до суду.
- ПК13. Здатність застосовувати принципи верховенства права під час здійснення адміністративного судочинства, в тому числі у ситуаціях законодавчої невизначеності.
- ПК14. Уміння ефективно проводити наукові дослідження з проблем адміністративного судочинства.
- ПК15. Знання порядку реалізації права на оскарження судових рішень в адміністративних справах.
- ПК16. Навички самостійної підготовки проектів процесуальних актів, передбачених Кодексом адміністративного судочинства України.
- ПК17. Уміння алгоритмізувати процесуальну діяльність на різних стадіях адміністративного судочинства.
- ПК18. Уміння орієнтуватись у практиці Європейського суду з прав людини, а також правових позиціях Верховного Суду, сформульованих при розгляді адміністративних справ.
- ПК19. Здатність до пошуку та використання джерел інформації в професійній діяльності та наукових дослідженнях.
- ПК20. Знання особливостей провадження в окремих категоріях адміністративних справ.

ПК21. Навички використовувати положення теорії адміністративного права при розв'язанні практичних питань, що виникають під час здійснення провадження в окремих категоріях адміністративних справ.

ПК22. Здатність вирішувати проблеми правозастосування, які виникають під час розгляду справ щодо оскарження нормативно-правових актів суб'єктів владних повноважень.

ПК23. Здатність вирішувати проблеми правозастосування, які виникають під час розгляду справ щодо прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби

ПК24. Здатність вирішувати проблеми правозастосування, які виникають під час розгляду справ з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця.

ПК25. Здатність вірно визначати форму адміністративного судочинства, придатну для розгляду окремої категорії адміністративних справ.

ПК26. Здатність до пошуку альтернативних рішень при розв'язанні практичних питань, що виникають під час розгляду окремих категорій адміністративних справ.

Експлікація загальних і спеціальних компетентностей визначається в карті предметних компетентностей (Додаток 1)

1.7. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти:

РН НД 1.1. Демонструвати розуміння структури адміністративного судочинства на підставі норм чинного процесуального законодавства та сучасних теоретичних розробок у царині адміністративного судочинства.

РН НД 1.2. Уміти вільно орієнтуватись у законодавстві, що регулює правовідносини, які складаються під час здійснення адміністративного судочинства.

РН НД 1.3. Прогнозувати напрями реформування адміністративного судочинства на підставі аналізу останніх тенденцій розвитку процесуального законодавства.

РН НД 1.4. Характеризувати елементи, що формують структуру адміністративного судочинства.

РН НД 1.5. Демонструвати розуміння чіткої послідовності здійснення процесуальних дій суб'єктами адміністративного судочинства під час розгляду і вирішення адміністративної справи.

РН НД 1.6. Використовувати знання про зміст і ознаки стадій адміністративного судочинства для їх класифікації на види.

РН НД 1.7. Пояснювати механізм впливу форми адміністративного судочинства, виду та категорії адміністративної справи на структуру провадження з її розгляду і вирішення.

РН НД 1.8. Здійснювати порівняльний аналіз структури загального позовного та спрощеного позовного провадження.

РН НД 1.9. Обґрунтовувати свою позицію щодо вирішення складної правової проблеми посиланням на наукові розробки у сфері адміністративного судочинства.

РН НД 2.1. Демонструвати розуміння змісту, обмежень, суб'єктів та порядку реалізації права на звернення до адміністративного суду.

РН НД 2.2. Знати механізм адаптації національного законодавства про адміністративне судочинство до міжнародних стандартів у сфері судочинства.

РН НД 2.3. Розуміти сутність і зміст основних категорій, використаних у текстах міжнародних договорів, які визначають окремі аспекти здійснення адміністративного судочинства.

РН НД 2.4. Здійснювати презентацію свого дослідження з питань адміністративного судочинства на підставі аналізу першоджерел, формулювати особисті висновки і належно їх аргументувати.

РН НД 2.5. Демонструвати навички підготовки проєктів документів, передбачених Кодексом адміністративного судочинства України, наводити їх обґрунтування.

РН НД 2.6. Передбачати результати діяльності суб'єктів адміністративного судочинства відповідно до їх процесуальної правосуб'єктності.

РН НД 2.7. Аналізувати зміст етапів і стадій адміністративного судочинства, визначати види судових рішень, які можуть ухвалюватися на кожній стадії.

РН НД 2.8. Демонструвати вміння системно аналізувати практику здійснення адміністративного судочинства.

РН НД 2.9. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН НД 3.1. Розкривати особливості провадження в окремих категоріях адміністративних справ.

РН НД 3.2. Демонструвати навички використання теоретичних розробок з адміністративного права для вирішення практичних проблем, що виникають під час здійснення провадження в окремих категоріях адміністративних справ.

РН НД 3.3. Демонструвати здатність щодо розв'язання проблем, які виникають під час розгляду справ щодо оскарження нормативно-правових актів суб'єктів владних повноважень.

РН НД 3.4. Демонструвати здатність щодо розв'язання проблем, що виникають під час розгляду справ щодо прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби.

РН НД 3.5. Демонструвати здатність щодо розв'язання проблем, що виникають під час розгляду справ з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця.

РН НД 3.6. Вірно визначати форму адміністративного судочинства, придатну для розгляду окремої категорії адміністративних справ.

РН НД 3.7. Генерувати нові ідеї та відшукувати альтернативні варіанти розв'язання практичних питань, які виникають під час розгляду окремих категорій адміністративних справ.

Експлікація результатів освоєння навчальної дисципліни і результатів навчання за спеціальністю і спеціалізацією визначається в карті результатів навчання, сформульованих у термінах компетентностей (Додаток 2)

1.8. Модулі програми навчальної дисципліни.

Модуль 1. Загальні положення про структуру адміністративного судочинства.

Модуль 2. Стадії адміністративного судочинства.

Модуль 3. Особливості провадження в окремих категоріях адміністративних справ.

Програма навчальної дисципліни – сукупність модулів, їх певна послідовність, що сприяє оволодінню певними компетентностями, необхідними для досягнення конкретних результатів навчання. Кожен модуль має певну логічну завершеність стосовно необхідних результатів освоєння освітньо-професійної програми в цілому. У межах модуля теми не визначаються.

Модульний принцип побудови програми навчальної дисципліни забезпечує гнучкість змісту навчальної дисципліни, що відбивається в можливості його диференціації і інтеграції. Безперервність змістовного і логічного переходу між модулями програми навчальної дисципліни, а також збільшення нового знання стають можливими завдяки застосуванню принципу «дидактичної спіралі».

Кількість навчальних одиниць (дидактичний обсяг) змісту навчальної дисципліни має відповідати структурі навчальної дисципліни та реальному навчальному часу студентів.

Дидактичний обсяг навчальної дисципліни визначає розробник експертним способом з орієнтацією на предметну сферу навчальної дисципліни, а також на компетентності та результати навчання.

Кількісно-якісні показники реалізації програми навчальної дисципліни в межах дидактичної структури визначаються у таксономії навчальної дисципліни.

Експлікація модулів компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни визначається у матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями (Додаток 3).

2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці)

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Дидактична структура та кількість годин
------	---	---

Кількість кредитів ЄКТС: 4,0	Рівень освіти – другий (магістерський)	Модуль 1 Лекції: 2 Практичні заняття: 0 Самостійна робота: 8 Модуль 2 Лекції: 12 Практичні заняття: 14 Самостійна робота: 48 Модуль 3 Лекції: 6 Практичні заняття: 6 Самостійна робота: 24 Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)
Кількість модулів*: 3	Галузь знань – 08 «Право»	
Загальна кількість годин: 120	Спеціальність – 081 «Право»	
Тижневих годин: 4		

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні положення про структуру адміністративного судочинства.

Структура адміністративного судочинства. Внутрішня будова адміністративного судочинства. Характеристика структурних елементів адміністративного судочинства. Стадії адміністративного судочинства та їх класифікація. Процесуальні етапи. Процесуальні дії. Чинники, які впливають на структуру провадження в адміністративній справі (форма адміністративного судочинства, вид і категорія адміністративної справи). Структура загального позовного провадження. Структура спрощеного позовного провадження.

Модуль 2. Стадії адміністративного судочинства.

Звернення до адміністративного суду та відкриття провадження у справі. Місце звернення до суду та відкриття провадження у справі у структурі адміністративного судочинства. Право на звернення приватної особи до суду

* рекомендується: не більше 2-3 модулів для навчальних дисципліни, які вивчаються один семестр; не більше 4-6 модулів для навчальних дисциплін, які вивчаються два семестри.

за захистом як невід'ємна складова права на справедливий суд, гарантованого Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. Особливості нормативного закріплення права на звернення до адміністративного суду. Обмеження права на звернення до адміністративного суду. Суб'єкти права на звернення до адміністративного суду. Органи та особи, яким законом надано право звертатися до адміністративного суду в інтересах інших осіб. Характеристика випадків, коли суб'єкти владних повноважень можуть звертатися до адміністративного суду. Підстави звернення до адміністративного суду. Строки звернення до адміністративного суду. Наслідки пропущення строків звернення до адміністративного суду. Позовна заява як форма звернення до адміністративного суду. Порядок звернення до адміністративного суду. Правнича допомога при зверненні до суду. Судовий збір за подання позовної заяви в адміністративний суд. Способи судового захисту суб'єктивних публічних прав. Дискреція суду щодо визначення ефективного способу захисту суб'єктивних публічних прав. Умови прийняття судом позовної заяви до розгляду та відкриття провадження у справі. Прояви надмірного формалізму суду на етапі відкриття провадження у справі.

Підготовче провадження. Місце підготовчого провадження у структурі адміністративного судочинства. Завдання підготовчого провадження. Процесуальні та часові межі підготовчого провадження. Суб'єкти адміністративного судочинства, уповноважені на здійснення процесуальних дій на етапі підготовчого провадження. Характеристика сукупності процесуальних дій, що наповнюють підготовче провадження. Проблемні питання підготовки адміністративної справи до судового розгляду. Правила проведення підготовчого засідання. Випадки, коли підготовче засідання не проводиться. Види судових рішень за наслідками підготовчого засідання.

Розгляд справи по суті. Місце розгляду справи по суті в структурі адміністративного судочинства. Завдання розгляду справи по суті. Строки розгляду адміністративної справи. Судове засідання як процесуальна форма розгляду адміністративної справи по суті. Головуючий у судовому засіданні.

Особливості судового засідання у спрощеному позовному провадженні. Розгляд адміністративної справи в порядку письмового провадження. Судові рішення за наслідками розгляду адміністративної справи: вимоги до оформлення, ухвалення та доведення змісту до відома адресатів.

Перегляд судових рішень. Місце проваджень з перегляду судових рішень в структурі адміністративного судочинства. Право на оскарження судових рішень: зміст, обмеження та суб'єкти. Строки оскарження судових рішень. Скарга на судові рішення: види, форма, зміст та порядок подання. Інстанційна юрисдикція адміністративних судів щодо перегляду судових рішень, постановлених нижчестоящими судами. Межі перегляду судових рішень. Провадження з перегляду судових рішень: загальна характеристика та особливості. Повноваження адміністративних судів при перегляді судових рішень нижчестоящих інстанцій. Процесуальне оформлення результатів перегляду судових рішень.

Виконання остаточного судового рішення в адміністративній справі. Місце виконання остаточного судового рішення в адміністративній справі в структурі адміністративного судочинства. Остаточність судового рішення. Порядок виконання судових рішень в адміністративних справах. Судові рішення, які виконуються негайно. Звернення судових рішень до виконання. Зупинення виконання судового рішення. Примирення сторін у процесі виконання. Судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах.

Модуль 3. Особливості провадження в окремих категоріях адміністративних справ.

Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів суб'єктів владних повноважень. Суб'єктний склад та предмет спорів щодо оскарження нормативно-правових актів суб'єктів владних повноважень. Строк звернення до адміністративного суду з приводу оскарження нормативно-правових актів. Підсудність справ з приводу оскарження нормативно-правових актів. Форма адміністративного

судочинства, придатна для розгляду справ з приводу оскарження нормативно-правових актів. Повноваження адміністративних судів при вирішенні справ з приводу оскарження нормативно-правових актів. Особливості оскарження та перегляду судових рішень у справах з приводу оскарження нормативно-правових актів.

Особливості провадження у справах щодо прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби. Суб'єктний склад та предмет спорів щодо прийняття на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби. Проблемні питання визначення строків звернення до адміністративного суду у справах з приводу публічної служби. Розмежування юрисдикції адміністративних судів щодо розгляду справ з приводу публічної служби. Форма адміністративного судочинства, придатна для розгляду справ з приводу публічної служби. Розгляд судом кількох пов'язаних між собою вимог у справах з приводу публічної служби. Повноваження адміністративних судів при вирішенні справ з приводу публічної служби. Судові рішення у справах з приводу публічної служби, які виконуються негайно.

Особливості провадження у справах з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця. Суб'єктний склад спорів з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця. Строки звернення до адміністративного суду з приводу оскарження рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця. Критерії віднесення спорів з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця до юрисдикції адміністративних судів. Розмежування предметної юрисдикції адміністративних судів щодо розгляду справ з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця. Підсудність справ з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця. Форма адміністративного судочинства, придатна для

розгляду справ з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця. Строк розгляду справ з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця. Особливості оскарження та перегляду судових рішень у справах з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця.

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять:

- форми організації освітнього процесу: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи.

- види навчальних занять: лекції, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота – вид позааудиторної роботи навчального характеру, яка спрямована на вивчення програмного матеріалу навчального курсу. Під час самостійної роботи студент має самостійно опрацювати конспекти лекцій, рекомендовану літературу, нормативні акти, матеріали емпіричних досліджень до тем, що формують зміст навчальної дисципліни.

Формами самостійної роботи студентів є: доопрацювання матеріалів лекцій; робота в інформаційних мережах; наукове повідомлення за вузькоспеціальною проблематикою; підготовка тематичних презентацій; підготовка та публікація наукових статей, тез тощо; розробка схем, таблиць з тем початкової дисципліни; анотування наукових статей і монографій; здійснення аналізу законопроектів та змін законодавства.

Самостійна робота студентів полягає у вивченні додаткової навчальної, наукової літератури, ознайомленні із законодавством про адміністративне судочинство інших країн, вивченні практик Європейського суду з прав людини, Верховного Суду та адміністративних судів. Самостійна робота

призначена для поглиблення знань студентів із тем, що передбачені навчальною дисципліною.

4.3. Освітні технології та методи навчання

- освітні технології: проблемного навчання, контекстного навчання, студентоцентроване навчання, аудіо-візуальні технології, наукові дискусії, інтерактивні технології, ІТ-технології тощо;

- методи навчання: поєднання словесних, наочних та практичних методів, метод проблемного викладання, прес-конференції, ділові ігри, мозкові штурми, моделювання професійних ситуацій, кейс-метод, метод дискусії, круглий стіл тощо.

4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни

Формами контролю знань студентів є поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль знань студентів включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів та (або) виконання тестових завдань .

Впродовж семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль							Підсумкова оцінка знань (залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль № 3		Самостійна робота студентів	
п/з	Виконання тестових завдань	п/з	Колоквіум/ виконання тестових завдань	п/з	Колоквіум/ виконання тестових завдань		
-	max 10	max 30	max 15	max 15	max 10	max 20	max 100

Критерії оцінювання результатів навчання:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студента	Max 20	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження. Вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні і практичні висновки.
	15	Основні питання висвітлено поверхнево, висновки не мають самостійного характеру.

	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок, немає висновків, студент слабо володіє матеріалом роботи.
Залік	Max 100	Відмінне володіння матеріалом із дисципліни.
	Min 60	Достатнє засвоєння матеріалу з дисципліни.

4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року : офіц. пер. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
3. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
4. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.
5. Про Конституційний Суд України : Закон України від 13.07.2017 р. № 2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>.
6. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 30. Ст. 260.
7. Про утворення місцевих адміністративних судів, затвердження їх мережі : Указ Президента України від 16.11.2004 р. № 1417/2004. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1417/2004>.
8. Про ліквідацію апеляційних адміністративних судів та утворення апеляційних адміністративних судів в апеляційних округах :

Указ Президента України від 29.12.2017 р. № 455/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/455/2017>.

Література

1. Адміністративне судочинство : навч. посіб. / І. М. Балакарева, І. В. Бойко, Я. С. Зелінська та ін. ; за заг. ред. Н. Б. Писаренко. Харків : Право, 2016. 312 с.
2. Зошит для лекцій з адміністративного судочинства. Частина 1 /уклад. Н. Б. Писаренко. Харків : Право, 2017. 40 с.
3. Адміністративне право України. Адміністративне судочинство в Україні : посіб. для підгот. до зовн. незалеж. оцінювання / І. М. Балакарева, М. І. Белікова, І. В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Н. Б. Писаренко. Харків : Право, 2019. 190 с.
4. Адміністративне процесуальне право України : навчально-методичний посібник / І. О. Картузова, Д. А. Козачук, А. Ю. Осадчій, Г. М. Сарibaєва. Одеса : Фенікс, 2016. 400 с.
5. Адміністративне судочинство України: теорія та практика : [монографія] / М. І. Смокович [та ін.] ; за заг. ред. О. М. Нечитайла ; Вищ. адміністр. суд України. Київ : Компанія "ВАІТЕ", 2015. 288 с.
6. Константиний О. В. Проблеми захисту в адміністративному судочинстві суб'єктивних прав, свобод і законних інтересів: [монографія] / О. В. Константиний ; Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. Київ : Істина, 2015. 544 с.
7. Адміністративне судочинство : підруч. / за заг. ред. Т. О. Коломоець. 2-е вид., перероб. і доп. Київ : Істина, 2011. 304 с.
8. Адміністративне судочинство в Україні: теорія, правове регулювання, практика : моногр. / [С. В. Ківалов та ін.] ; за заг. ред. С. В. Ківалова, Л. Р. Білої-Тіунової ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад." Одеса : Фенікс, 2013. 392 с.
9. Писаренко Н. Б., Сьоміна В. А. Адміністративно-правові спори (удосконалення порядку вирішення) : моногр. 2-ге вид., зі змін. та допов. Харків : Право, 2012. 136 с.

10. Писаренко Н. Б. Засади адміністративного судочинства (сучасний український контекст) : моногр. Харків : Право, 2019. 248 с.

11. Посібник зі статті 6 "Право на справедливий суд (цивільна частина)" [Електронний ресурс] / Рада Європи, Європейський суд з прав людини. Електрон. текстові дані. [Б. м.] : Європейський Суд з прав людини, 2013. 77 с.

12. Фулей Т.І. Застосування практики Європейського суду з прав людини в адміністративному судочинстві: Науково-методичний посібник для суддів. 2-ге вид. випр., допов. К., 2015. 128 с.

Інтернет-ресурси

1. <http://zakon1.rada.gov.ua> – Законодавство України
2. <http://www.ccu.gov.ua> – Конституційний Суд України
3. <http://echr.coe.int> – Європейський суд з прав людини
4. <https://supreme.court.gov.ua> – Верховний Суд
5. <http://reyestr.court.gov.ua> – Єдиний державний реєстр судових рішень

Презентаційні матеріали:

1. Дистанційний курс «Адміністративне судочинство» – URL: <https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=80>.
2. Аудіо-лекції із презентаціями з навчальної дисципліни «Адміністративне судочинство». URL: https://www.youtube.com/channel/UC6Dd4z5T9abmtj3Nauw2tBg?view_as=subscriber.

Додаток 1

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності. (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ЗК 1. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.	ПК – 1. Здатність системно розуміти внутрішню будову адміністративного судочинства відповідно до рівня, що відображує найпередовіші знання. ПК – 4. Здатність надавати характеристику структурним елементам адміністративного судочинства. ПК – 5. Розуміння стадійності здійснення адміністративного судочинства. ПК – 6. Здатність виокремлювати та класифікувати стадії адміністративного судочинства, визначати їх послідовність. ПК – 17. Уміння алгоритмізувати процесуальну діяльність на різних стадіях адміністративного судочинства.
ЗК 2. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	ПК – 2. Здатність системно досліджувати та тлумачити положення процесуального законодавства, які визначають структуру адміністративного судочинства. ПК – 7. Знання та розуміння чинників, які впливають на структуру провадження в адміністративній справі. ПК – 14. Уміння ефективно проводити наукові дослідження з проблем адміністративного судочинства.
ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ПК – 11. Здатність вірно визначити строк звернення до адміністративного суду з огляду на характеристики публічно-правового спору. ПК – 19. Здатність до пошуку та використання джерел інформації в професійній діяльності та наукових дослідженнях.
ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	ПК – 12. Здатність до самостійної підготовки проектів позовних заяв та правильне визначення порядку їх подання до суду. ПК – 15. Знання порядку реалізації права на оскарження судових рішень в адміністративних справах. ПК – 16. Навички самостійної підготовки проектів процесуальних актів, передбачених Кодексом адміністративного судочинства України. ПК – 18. Уміння орієнтуватись у практиці Європейського суду з прав людини, а також правових позиціях Верховного Суду,

	сформульованих при розгляді адміністративних справ.
ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ПК – 8. Здатність до проведення порівняльного аналізу структури загального позовного та спрощеного позовного провадження. ПК – 26. Здатність до пошуку альтернативних рішень при розв'язанні практичних питань, що виникають під час розгляду окремих категорій адміністративних справ.
ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	ПК – 9. Навички використовувати положення теорії адміністративного судочинства при розв'язанні практичних проблем. ПК – 13. Здатність застосовувати принципи верховенства права під час здійснення адміністративного судочинства, в тому числі у ситуаціях законодавчої невизначеності. ПК – 21. Навички використовувати положення теорії адміністративного права при розв'язанні практичних питань, що виникають під час здійснення провадження в окремих категоріях адміністративних справ.
ЗК1.1. Здатність вирішувати проблеми інноваційного характеру.	ПК – 3. Здатність до аналізу основних тенденцій реформування структури адміністративного судочинства ПК – 10. Розуміння права на звернення до суду за захистом як невід'ємної складової права на справедливий суд, гарантованого Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р.
ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.	ПК – 22. Здатність вирішувати проблеми правозастосування, які виникають під час розгляду справ щодо оскарження нормативно-правових актів суб'єктів владних повноважень. ПК – 23. Здатність вирішувати проблеми правозастосування, які виникають під час розгляду справ щодо прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби ПК – 24. Здатність вирішувати проблеми правозастосування, які виникають під час розгляду справ з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця.
ЗК1.5. Здатність до лідерства, відповідальності, ухвалення неупереджених і вмотивованих рішень.	ПК – 20. Знання особливостей провадження в окремих категоріях адміністративних справ. ПК – 25. Здатність вірно визначати форму адміністративного судочинства, придатну для

	розгляду окремої категорії адміністративних справ.
СК – спеціальні компетентності (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	
СК 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.	ПК – 13. Здатність застосовувати принципи верховенства права під час здійснення адміністративного судочинства, в тому числі у ситуаціях законодавчої невизначеності.
СК 3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.	ПК – 10. Розуміння права на звернення до суду за захистом як невід'ємної складової права на справедливий суд, гарантованого Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. ПК – 18. Уміння орієнтуватись у практиці Європейського суду з прав людини, а також правових позиціях Верховного Суду, сформульованих при розгляді адміністративних справ.
СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.	ПК – 21. Навички використовувати положення теорії адміністративного права при розв'язанні практичних питань, що виникають під час здійснення провадження в окремих категоріях адміністративних справ. ПК – 26. Здатність до пошуку альтернативних рішень при розв'язанні практичних питань, що виникають під час розгляду окремих категорій адміністративних справ.
СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.	ПК – 2. Здатність системно досліджувати та тлумачити положення процесуального законодавства, які визначають структуру адміністративного судочинства. ПК – 3. Здатність до аналізу основних тенденцій реформування структури адміністративного судочинства. ПК – 4. Здатність надавати характеристику структурним елементам адміністративного судочинства. ПК – 6. Здатність виокремлювати та класифікувати стадії адміністративного судочинства, визначати їх послідовність.
СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.	ПК – 1. Здатність системно розуміти внутрішню будову адміністративного судочинства відповідно до рівня, що відображає найпереводіші знання. ПК – 5. Розуміння стадійності здійснення адміністративного судочинства.
СК 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення	ПК – 17. Уміння алгоритмізувати процесуальну діяльність на різних стадіях адміністративного судочинства.

норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.	ПК – 20. Знання особливостей провадження в окремих категоріях адміністративних справ. ПК – 25. Здатність вірно визначати форму адміністративного судочинства, придатну для розгляду окремої категорії адміністративних справ.
СК 15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.	ПК – 12. Здатність до самостійної підготовки проектів позовних заяв та правильне визначення порядку їх подання до суду. ПК – 16. Навички самостійної підготовки проектів процесуальних актів, передбачених Кодексом адміністративного судочинства України.
СК1.1. Здатність аналізувати механізми оцінки ефективності юридичної практики за напрямками (галузями) юридичної діяльності.	ПК – 7. Знання та розуміння чинників, які впливають на структуру провадження в адміністративній справі. ПК – 8. Здатність до проведення порівняльного аналізу структури загального позовного та спрощеного позовного провадження. ПК – 19. Здатність до пошуку та використання джерел інформації в професійній діяльності та наукових дослідженнях.
СК1.3. Здатність розрізняти принципи інститутів публічного і приватного права в юридичній діяльності.	ПК – 11. Здатність вірно визначити строк звернення до адміністративного суду з огляду на характеристики публічно-правового спору.
СК1.5. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання суспільних відносин.	ПК – 9. Навички використовувати положення теорії адміністративного судочинства при розв’язанні практичних проблем. ПК – 22. Здатність вирішувати проблеми правозастосування, які виникають під час розгляду справ щодо оскарження нормативно-правових актів суб’єктів владних повноважень. ПК – 23. Здатність вирішувати проблеми правозастосування, які виникають під час розгляду справ щодо прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби ПК – 24. Здатність вирішувати проблеми правозастосування, які виникають під час розгляду справ з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця.

Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
ПРН – результати навчання за спеціальністю /спеціалізацією (обрати результати навчання згідно зі змістом навчальної дисципліни)		Результати навчання з навчальної дисципліни
ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.	№1	<p>РН НД 1.1. Демонструвати розуміння структури адміністративного судочинства на підставі норм чинного процесуального законодавства та сучасних теоретичних розробок у царині адміністративного судочинства.</p> <p>РН НД 1.2. Уміти вільно орієнтуватись у законодавстві, що регулює правовідносини, які складаються під час здійснення адміністративного судочинства.</p> <p>РН НД 1.3. Прогнозувати напрями реформування адміністративного судочинства на підставі аналізу останніх тенденцій розвитку процесуального законодавства.</p> <p>РН НД 1.6. Використовувати знання про зміст і ознаки стадій адміністративного судочинства для їх класифікації на види.</p>
ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.	№2	<p>РН НД 2.1. Демонструвати розуміння змісту, обмежень, суб'єктів та порядку реалізації права на звернення до адміністративного суду.</p> <p>РН НД 2.4. Здійснювати презентацію свого дослідження з питань адміністративного судочинства на підставі аналізу першоджерел, формулювати особисті висновки і належно їх аргументувати.</p> <p>РН НД 2.9. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.</p>
ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та	№1,3	РН НД 1.9. Обґрунтовувати свою позицію щодо вирішення складної правової проблеми посиленням на наукові розробки у сфері адміністративного судочинства.

наводити переконливі аргументи.		РН НД 3.1. Розкривати особливості провадження в окремих категоріях адміністративних справ.
ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.	№1	РН НД 1.4. Характеризувати елементи, що формують структуру адміністративного судочинства.
ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.	№2	РН НД 2.2. Знати механізм адаптації національного законодавства про адміністративне судочинство до міжнародних стандартів у сфері судочинства.
ПРН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.	№ 1,2,3	РН НД 1.8. Здійснювати порівняльний аналіз структури загального позовного та спрощеного позовного провадження. РН НД 2.8. Демонструвати вміння системно аналізувати практику здійснення адміністративного судочинства. РН НД 3.6. Вірно визначати форму адміністративного судочинства, придатну для розгляду окремої категорії адміністративних справ.
ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.	№ 2	РН НД 2.5. Демонструвати навички підготовки проєктів документів, передбачених Кодексом адміністративного судочинства України, наводити їх обґрунтування. РН НД 2.6. Передбачати результати діяльності суб'єктів адміністративного судочинства відповідно до їх процесуальної правосуб'єктності. РН НД 2.7. Аналізувати зміст етапів і стадій адміністративного судочинства, визначати види судових рішень, які можуть ухвалюватися на кожній стадії.
ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.	№ 1,3	РН НД 1.5. Демонструвати розуміння чіткої послідовності здійснення процесуальних дій суб'єктами адміністративного судочинства під час розгляду і вирішення адміністративної справи. РН НД 3.3. Демонструвати здатність щодо розв'язання проблем, які виникають під час розгляду справ щодо оскарження нормативно-правових актів суб'єктів владних повноважень. РН НД 3.4. Демонструвати здатність щодо

